

توبیخ سوم

بیوگرافی محسن کدیور!!

محسن کدیور در سال ۱۳۳۸ در شهر فسا متولد شد. پس از طی تحصیلات ابتدایی و متوسطه در شیراز، در سال ۱۳۵۶، رشته مهندسی برق و الکترونیک دانشگاه شیراز را آغاز کرد. در سال ۱۳۵۹ به تحصیل علوم دینی روی آورد و پس از یک سال تحصیل در حوزه علمیه شیراز به قم مهاجرت کرد و به مدت ۱۷ سال در حوزه علمیه به فراگیری فقه، اصول، فلسفه، کلام، عرفان و تفسیر همت گماشت. مهمترین استاد وی شیخ حسینعلی منتظری بوده است. وی در سال ۱۳۷۶ به اخذ گواهی اجتهاد از اساتید خود نائل آمد. او تحصیلات عالی دانشگاهی خود را در رشته فلسفه و کلام اسلامی (با گرایش حکمت متعالیه) با اخذ مدرک دکترا از دانشگاه تربیت مدرس در سال ۱۳۷۸ به پایان برد.

کدیور به مدت ۱۴ سال در حوزه علمیه قم (مدرسه رضویه، مدرسه فیضیه و مدرسه آیتالله العظمی گلپایگانی) اصول فقه، فلسفه، منطق، فقه، تفسیر و ادبیات تدریس کرده است. وی از

سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۷۷ در دانشگاههای امام صادق (ع)، مفید، شهید بهشتی و تربیت مدرس به تدریس فلسفه و کلام اسلامی، فلسفه یونان، اندیشه سیاسی و حقوق عمومی در اسلام اشتغال داشته است. او پیش از این عضو هیات علمی گروه فلسفه دانشگاه تربیت مدرس بوده است.

کدیور در سال ۱۳۶۰ ازدواج کرده، صاحب چهار فرزند است و از ۱۳۷۶ ساکن تهران بود.

وی از سال ۱۳۷۰ به مدت ۸ سال معاونت اندیشه اسلامی مرکز تحقیقات استراتژیک را به عهده داشته است. نخستین کتاب وی "نظریه‌های دولت در فقه شیعه" در اواخر سال ۷۶ در تهران منتشر شد.

محسن کدیور نخستین بار در آخرین سال سلطنت پهلوی در جریان نهضت اسلامی در اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۷ در شیراز بازداشت شد. بیست سال بعد بواسطه ارزیابی کارنامه بیست ساله جمهوری اسلامی ایران (مصاحبه با روزنامه خرداد) و محکومیت شرعی ترور (سخنرانی شب قدر در مسجد اصفهان) به اتهام فعالیت تبلیغی علیه نظام و نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی به حکم دادگاه ویژه روحانیت ۱۸ ماه را در زندان اوین گذراند و در ۲۶ تیر ۷۹ آزاد شد.

وی از بدو تاسیس نهاد غیر دولتی NGO انجمن دفاع از آزادی مطبوعات (۱۳۷۸) ریاست آن را بر

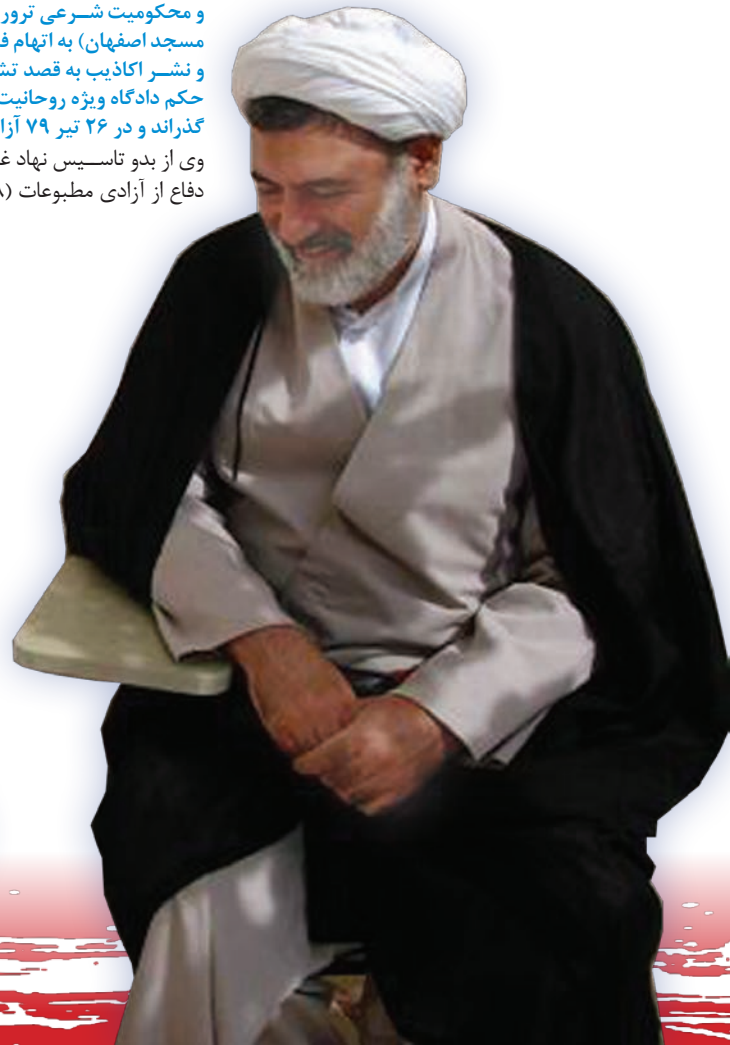
عهده دارد، و از تیرماه ۱۳۸۳ مدیر گروه فلسفه دانشگاه تربیت مدرس بود و پس از آن به دلیل مسائلی، از این سمت کنار گذارده شد.

محسن کدیور در حال حاضر در امریکا به سر می برد و در دانشگاه دوکای کارولینای شمالی تدریس می کند.

محسن کدیور در اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۵ با نگاشتن مقاله‌ای که در فصلنامه‌ی مدرسه نوشته شد، نگاه‌ها را به سوی خود متوجه کرد. این مقاله، «قرائت فراموش شده: بازخوانی نظریه‌ی علمای ابرار» نام داشت.

در جلساتی که در آذرماه سال ۱۳۸۴ در دانشکده‌ی فنی دانشگاه تهران (دانشکده‌ی مهندسی برق و کامپیوتر) با سخنرانی کدیور برگزار شد، در پی آموزش همین نظریه به دانشجویان بود.

در شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان سال ۱۴۲۶ قمری (پاییز ۱۳۸۴ شمسی) در حسینیه‌ی ارشاد در سخنرانی‌ای با عنوان «چرا تشیع؟»، علت شیعه‌بودن خود را درست‌تر بودن قرائت

امامان نسبت به دیگران دانست نه برگزیدگی الهی ایشان.

در محرم سال ۱۴۲۷ قمری (زمستان ۱۳۸۴ شمسی) در دوسخترانی تحت عنوان «بازخوانی امامت در پرتو نهضت حسینی» و «سیری در ادعیه‌ی سیدالشهداء از عرفه تا عاشورا» نیز به گزینش نمونه‌هایی عینی برای نظریه‌ی خود پرداخت.

در روزهای میانی اسفندماه سال ۱۳۸۴ در مراسمی نیمه‌خصوصی، زیارت جامعه‌ی کبیره راه هم از نظر سند و هم از دیدگاه دلالت فاقد هرگونه اعتبار معرفی کردند.

«بازخوانی منابع اعتقادی» موضوع سخنرانی ایشان در شب بیست‌وسوم ماه مبارک رمضان سال ۱۴۲۷ قمری (پاییز ۱۳۸۵ شمسی) بود. ایشان که بنا به گفته‌ی خودشان، مهم‌ترین رویکردهای سالانه‌ی خود را در این مناسبت عرضه می‌کنند، در آن مراسم به بازخوانی یکی از منابع اعتقادی شیعه پرداخته و کتاب «کافی» را که از اساسی‌ترین منابع اعتقادی شیعه است، از پایست ویران نشان دادند.

در مدت‌زمانی که از ارائه‌ی مقاله و سخنرانی‌های تجدیدنظرطلبانه‌ی آقای کدیور در بازخوانی نظریه‌ی علمای ابرار گذشته، نقدهای به‌نسبت زیادی در بررسی گفتار ایشان نوشته شده است. برخی از نویسندگان نیز از نظر شأن و مرتبه‌ی علمی، حداقل در اندازه‌ی ایشان هستند. اما در این مدت هیچ‌گونه جواب و پاسخی از سوی ایشان ارائه نشده است!!! تنها شاهد بودیم که در برخی سخنرانی‌های خود از نوشته‌شدن نقدها ابراز تشکر کردند و در برخی محافل نیز از کثرت نقدهای نوشته شده بالیدند و آن را شاهی بر استواری نظر خویش دانستند!!! افرادی که از نزدیک با محسن کدیور ارتباط داشته

اند معتقدند وی در مباحث و گفتگوهای سیاسی و حتی علمی فردی کم تحمل است و به سرعت عصبانی می‌شود و پرخاش می‌کند.

«محسن کدیور» در گفت و گو با شبکه ماهواره ای هما در ادامه مباحث هفتگی خود تحت عنوان اسلام و مدرنیته، به بحث درباره حقوق زنان در اسلام پرداخته و دیدگاه خود درباره مسأله حجاب و پوشش را اینگونه بیان می‌کند: «باید بین حجاب و پوشش تفاوت قائل شد، آن چیزی که به نام حجاب مطرح است، مربوط به زنان پیغمبر است که در قرآن صریحا به آن اشاره شده است، اما مساله ای که اکنون باید مطرح باشد، پوشش است که در سه سطح است و رعایت آن در شرایط مختلف بر همه مسلمانان واجب است اما باید دید آیا کسانی که به

در روزهای میانی اسفندماه سال ۱۳۸۴ در مراسمی نیمه‌خصوصی، زیارت جامعه‌ی کبیره راه هم از نظر سند و هم از دیدگاه دلالت فاقد هرگونه اعتبار معرفی کردند.

این اصل اخلاقی معتقد نیستند هم مجبور به رعایت آن هستند یا خیر؟»

همچنین اضافه کرد: «پوشش امریست که نه تنها زنان بلکه مردان نیز باید آن را رعایت کنند ولی چه بهتر که رعایت این اصل مذهبی همراه با اختیار و از روی آزادی باشد نه با شعار یا روسری یا توسری.»

کدیور با بیان این مطلب که به نظر می‌آید با توجه به عرف جامعه، پوششی که اکنون برای زنان جامعه مناسب است پوشش از گردن تا زانو باشد تصریح کرد: «قبل از انقلاب با توجه به اختیاری که خانم‌ها برای تعیین نوع پوشش خود داشتند، بیشتر آنها از

پوشش کامل استفاده می‌کردند و درصدی نیز این روش را نمی‌پسندیدند که مشکلی را برای جامعه ایجاد نمی‌کرد.»

وی در بخش پایانی سخنانش بیان کرد: «در جوامع غربی یا حتی کشورهای عربی مسلمان به علت آزادی در انتخاب نوع پوشش شاهد گرایش روز به روز زنان به این اصل هستیم ولی در ایران که این اصل به اجبار تبدیل شده، خانم‌ها هر روز بیشتر از پوشش کامل فاصله می‌گیرند.»

سایت اینترنتی اشپیگل نیز مصاحبه‌ای را با محسن کدیور منتشر کرده و در آن از شیخ حسینعلی منتظری و حوادث جاری کشور پرسیده است.

در این مصاحبه کدیور پیشگویی کرده که «دقیقا نمی‌دانم چه موقع، اما مطمئنم که حکومت ساقط خواهد شد.»

بخشی از مصاحبه‌ی مجله‌ی اشپیگل (۲۷-۲۰۰۹)

س- شما از مشاوران موسوی در تنظیم بیانیه‌هایش به حساب می‌آئید؟

ج- ...من بیانیه‌های موسوی را تأیید و تحسین می‌کنم و از آنها با تمام وجود حمایت می‌کنم.....

س- در مقایسه با تظاهرات توده‌ای هفته‌ی قبل تهران حالا ظاهراً آرام به نظر می‌رسد. آیا ما شاهد آغاز پایان مقاومت مردم هستیم و یا پایان رژیم اسلامی؟

ج- این حکومت الهی شکست خورده است. حقوق مردم ایران لگدمال می‌شوند. کشور من به سوی یک دیکتاتوری نظامی پیش می‌رود. بریزدنت احمدی نژاد همانند یک طالبان ایرانی رفتار می‌کند. و رهبر مذهبی علی خامنه‌ای سرنوشت خود را با سرنوشت احمدی نژاد پیوند داده است.

به گزارش «بازتاب»، در پی اقامه نماز جمعه توسط یک زن در نیویورک و اقتدای چند مرد و زن به وی در سال ۱۳۸۴، رسانه دولت انگلیس، به تهیه گزارشی درباره این مسأله پرداخت.

تهیه‌کننده این گزارش ابتدا به گفتگو با آقای میلانی، روحانی ایرانی فراری مقیم لندن پرداخته و سپس با آقای محسن کدیور، گفتگو کرده است. میلانی که سال‌هاست در لندن سکونت دارد، اقامه نماز مرد پشت سر زنان را برخلاف فتوای تمامی علما دانسته است؛ اما آقای کدیور در اظهاراتی تحقیرآمیز نسبت به چهارده قرن حیات و فعالیت زنان مسلمان، به مخالفت با آرای فقها در تمام ادوار تاریخ اسلامی پرداخته و می‌گوید: چون در گذشته، زنان سطح تحصیلی، فرهنگی و دانش محدودی داشتند، از برخی مناصب و موقعیت‌ها همچون زعامت و رهبری سیاسی، قضاوت و شهادت دادن در دادگاه‌ها و امامت جمعه و جماعت محروم بودند؛ اما اکنون اگر زنان همچون مردان شرایط عمومی عهده‌دار شدن چنین سمت‌ها و مسؤولیت‌هایی را داشته باشند؛ یعنی برخوردار از علم و عدالت کافی

- ۱۳۷۳-۷۷
- مدرس مدعو دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی/ ۱۳۷۵-۷۷
- استادیار پیمانی گروه فلسفه دانشگاه تربیت مدرس/ ۱۳۷۹-۸۱
- استاد مدعو گروه علوم سیاسی دانشگاه تربیت مدرس/ ۱۳۷۹-۸۳
- استاد مدعو گروه حقوق دانشگاه تربیت مدرس/ ۱۳۸۳
- استادیار رسمی آزمایشی گروه فلسفه و حکمت دانشگاه تربیت مدرس/ ۱۳۸۱-۸۴
- استادیار رسمی قطعی گروه فلسفه و حکمت دانشگاه تربیت مدرس/ ۱۳۸۴-۸۶
- استادیار رسمی گروه فلسفه اسلامی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران/ از ۱۳۸۶

سوابق اجرایی

- **غیر دانشگاهی:**
- عضو هیأت بررسی کتاب در قم، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی/ ۱۳۶۸-۷۳
- معاون اندیشه اسلامی مرکز تحقیقات استراتژیک/ ۱۳۷۰-۷۷
- عضو شورای پژوهشی مؤسسه عالی پژوهشی تأمین اجتماعی/ ۱۳۷۷-۸۴
- دبیر مجموعه فلسفه و کلام شرکت انتشارات علمی و فرهنگی/ ۱۳۷۷-۸۲
- رئیس انجمن دفاع از آزادی مطبوعات/ از ۱۳۷۸
- **دانشگاهی:**
- مدیر گروه فلسفه دانشگاه مفید قم/ ۱۳۷۲-۷۵
- عضو شورای تخصصی گروه فلسفه دانشگاه تربیت مدرس/ ۱۳۷۷-۷۹
- عضو کمیته تخصصی شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تربیت مدرس/ ۱۳۸۲-۸۵
- مدیر گروه فلسفه دانشگاه تربیت مدرس/ ۸۵-۱۳۸۳
- عضو شورای آموزشی و پژوهشی دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس/ ۱۳۸۳-۸۵
- عضو شورای نظارت و سنجش دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس/ ۱۳۸۳-۸۵

سوابق پژوهشی

- عضو کمیته علوم انسانی هیأت داوران جشنواره بین المللی خوارزمی/ از ۱۳۷۹
- عضو گروه فلسفه و گروه عرفان و ادیان مرکز بین المللی گفتگوی تمدنها/ ۸۴-۱۳۷۹
- عضو کمیته علمی همایش بین المللی حقوق بشر و گفتگوی تمدنها/ ۱۳۸۰، و همایش بین المللی مبانی نظری حقوق بشر/ ۱۳۸۲
- عضو کمیته علمی سمینار سقراط فیلسوف گفتگو/ ۱۳۸۱

«باید بین حجاب و پوشش تفاوت قائل شد، آن چیزی که به نام حجاب مطرح است، مربوط به زنان پیغمبر است که در قرآن صریحا به آن اشاره شده است، اما مساله ای که اکنون باید مطرح باشد، پوشش است که در سه سطح است «پیغمبر است که در قرآن صریحا به آن اشاره شده است، اما مساله ای که اکنون باید مطرح باشد، پوشش است که در سه سطح است و رعایت آن در شرایط مختلف بر همه مسلمانان واجب است اما باید دید آیا کسانی که به این اصل اخلاقی معتقد نیستند هم مجبور به رعایت آن هستند یا خیر؟»

اجتهاد: فقه و اصول، حوزه علمیه قم، ۱۳۷۶.
اجازه اجتهاد از شیخ حسینعلی منتظری

سوابق آموزشی

- مدرس حوزه علمیه قم (مدارس رضویه، آیت گلپایگانی و فیضیه)/ ۱۳۶۲-۷۶
- مدرس مدعو دانشکده علوم سیاسی دانشگاه امام صادق (ع)/ ۱۳۷۱-۷۶
- مربی پیمانی گروه فلسفه دانشگاه مفید قم/ ۷۶-۱۳۷۲
- مدرس مدعو دانشکده الهیات دانشگاه امام صادق (ع)/ ۱۳۷۳-۷۷
- مدرس مدعو گروه فلسفه دانشگاه تربیت مدرس/

باشند، زن بودن مانعی بر سر تصدی این سمتها و مسؤولیتها نیست.

محسن کدیور، دیگر ابوذری میرحسین موسوی! با انتشار مقاله‌ای تحت عنوان "جنبش سبز در چهارراه دموکراسی"، با ادبیاتی دیگر به تخطئه امام راحل و همناوی با اکبر گنجی پرداخت.

کدیور در این مقاله با تقسیم مطالبات ملت ایران (به زعم خویش) به چهار نوع جمهوری؛ یعنی جمهوری اسلامی واقعا موجود؛ جمهوری اسلامی با قرائت متعارف و معقول قانون اساسی؛ جمهوری اسلامی منهای ولایت فقیه و بالاخره جمهوری سکولار مدعی شد: "عبارت اخراج حفظ نظام از موجب واجبات است (جمله معروف امام) و ولایت مطلقه فقیه، مصداق استبداد دینی است."

وی با بیان اینکه صداقت اقتضا می‌کند که هر کس مطلوب خود را مشخص کند، اما عقل عملی هم اقتضا می‌کند که اول مطالبات را از مطالبات جدا کنیم، ثانيا مطالبات را مرحله بندی کنیم، به مطالبات خود اشاره کرده و آورده است: "در رژیم مطلوب من ولایت فقیه مطلقا نقشی ندارد (اعم از مطلقه و مقیده، انتصابی و انتخابی، نظارتی و دخالتی)."

کدیور در عین حال مسیر موسوی را با توجه به شرایط و اقتضانات زمانه درست خوانده و وی را رهبر سیاسی مناسبی برای این جنبش دانسته است. این تئورسین جنبش سبز در پایان تقسیم بندی خود به این نتیجه رسیده است که آنچه میرحسین موسوی در بیانیه‌های هفده گانه‌اش منتشر کرده مطالبات مرحله اول جنبش سبز ملت ایران است.

اطلاعات شخصی

نام و نام خانوادگی: محسن کدیور
تاریخ تولد: ۱۸ خرداد ۱۳۳۸
محل تولد: فسا
عضو هیأت علمی گروه فلسفه اسلامی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

سوابق تحصیلی

کارشناسی: مهندسی برق و الکترونیک، دانشگاه شیراز، از ۱۳۵۶، ناتمام.
کارشناسی ارشد: الهیات و معارف اسلامی، مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم، ۱۳۷۲
پایان نامه کارشناسی ارشد: وجود و ماهیت زمان در فلسفه اسلامی (استاد راهنما دکتر احمدی احمدی)
دکتری: فلسفه و حکمت اسلامی گرایش حکمت متعالیه، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۸.
رسالة دکتری: تحلیل انتقادی آراء ابتکاری آقا علی مدرس در حکمت متعالیه (استاد راهنما دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی)

آخرین مقالات منتشر شده

- مبنای انتصاب، ۲ قسمت، فصلنامه گفتمان، شماره‌های صفر و یک، بهار و تابستان ۷۷، صص ۲۲۵-۱۸۳ و ۲۶۵-۲۳۳.
- زندان در قرآن، ماهنامه کیان، سال ۱۰، شماره ۳ (۵۳)، شهریور ۷۹، صص ۱-۲.
- حکومت انتصابی؛ نه قسمت، ماهنامه آفتاب، شماره ۱ و ۲، آذر و دی ۷۹، صص ۱۳-۸ و ۵۱-۴۴؛ ۳. انتساب، انتصاب و انتخاب؛ شماره ۳، اسفند ۷۹، صص ۷۱-۶۶؛ ۴. کشف ولی امر، شماره ۵، خرداد ۸۰، صص ۴۹-۴۰؛ ۵. خبرگان منصوب، شماره ۶، مرداد ۸۰، صص ۶۵-۵۸؛ ۶. نظارت بر عملکرد ولی فقیه، شماره ۷، شهریور ۸۰، صص ۶۵-۵۸؛ ۷. بررسی مستندات روایی حکومت انتصابی؛ شماره ۱۱، دی ۸۰، صص ۶۹-۶۰؛ ۸. حکومت انتصابی ابتکار منتشره نه راه حل شارع، شماره ۱۲، بهمن ۸۰، صص ۶۹-۶۴؛ ۹. ریشه‌یابی حکومت انتصابی در جمهوری اسلامی (تحلیل انتقادی مراحل سه گانه اندیشه سیاسی بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران قبل از زمامداری)؛ شماره ۱۴، فروردین ۸۱، صص ۶۱-۵۴.
- حقوق بشر و روشنفکری دینی، آفتاب، سال سوم، شماره‌های ۲۷ و ۲۸، مرداد و شهریور ۸۲، صص ۵۹-۵۴ و ۱۱۵-۱۰۶.
- قرائت فراموش شده، بازخوانی نظریه علمای ابرار تلقی اولیه اسلام شیعی از اصل امامت؛ فصلنامه مدرسه، سال اول؛ شماره سوم؛ اردیبهشت ۱۳۸۵؛ صص ۹۲-۱۰۲.
- طبقه بندی اعتقادات دینی، فصلنامه مدرسه، سال دوم، شماره پنجم، بهمن ۱۳۸۵، صص ۲۶-۲۱.
- رابطه تکثر انسانها با تعدد ادیان و ایده متعالی ادیان در نظر سنت گرایان، با همکاری طیبه کرمی، فصلنامه اندیشه دینی دانشگاه شیراز، شماره ۱۲، پائیز ۱۳۸۳، صص ۱۳۴-۱۲۳.
- مردم سالاری در آراء شیخ محمد مهدی شمس الدین و دکتر مهدی حائری یزدی و مقایسه آن با آراء روسو- میل (مدل دموکراسی تکاملی)، با همکاری دکتر علی اکبر اردکانی، نامه مفید، سال دهم، شماره ۴۴، مهر و آبان ۱۳۸۳، صص ۸۲-۶۱.
- محسن کدیور بیش از ۳۰ مقاله به زبان های فارسی، عربی و انگلیسی در همایش های داخلی و خارجی ارائه و عناوین مختلف از درس های حوزوی را در مرحله مقدمات، سطح مقدماتی و سطح عالی تدریس کرده است.
- وی هم چنین بسیاری از درس های دانشگاهی را در رشته های فلسفه، علوم سیاسی، حقوق و ... تدریس و استاد راهنما، مشاور و داور بیش از ۵۰ عنوان پایان نامه کارشناسی ارشد و رساله ی دکترا در رشته ها و دانشگاه های مختلف را دارا بوده است.

صفحه، چاپ دوم: ۱۳۸۷.

- حکومت ولایی، اندیشه سیاسی در اسلام (۲)؛ نشرنی، ۱۳۷۷، ۴۳۱ صفحه، چاپ چهارم، نشرنی، ۱۳۸۰، با اصلاحات و اضافات، ۴۴۵ صفحه.
- بهای آزادی، دفاعیات محسن کدیور در دادگاه

کدیور در این مقاله با تقسیم مطالبات ملت ایران (به زعم خویش) به چهار نوع جمهوری؛ یعنی جمهوری اسلامی واقعا موجود؛ جمهوری اسلامی با قرائت متعارف و معقول قانون اساسی؛ جمهوری اسلامی منهای ولایت فقیه و بالاخره جمهوری سکولار مدعی شد: "عبارت اخراج حفظ نظام از اوجب واجبات است (جمله معروف امام) و ولایت مطلقه فقیه، مصداق استبداد دینی است."

- ویژه روحانیت، به کوشش زهرا رودی (کدیور)، نشرنی، ۱۳۷۸، ۲۰۷ صفحه، چاپ پنجم، نشرنی، ۱۳۷۹، با اضافات، ۲۴۸ صفحه.
- مجموعه مصنفات حکیم مؤسس آقا علی مدرس طهرانی، جلد اول: تعلیقات الاسفار، انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۸، ۷۸۲ صفحه.
- مجموعه مصنفات حکیم مؤسس آقا علی مدرس طهرانی، جلد دوم: رسائل و تعلیقات، انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۸، ۵۷۸ صفحه.
- مجموعه مصنفات حکیم مؤسس آقا علی مدرس طهرانی، جلد سوم: رسائل فارسی، تقریظات، قطعات، تعلیقات نقلیه، تقریرات و مناظرات، انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۸، ۵۷۷ صفحه.
- مناظره پلورالیسم دینی (عبدالکریم سروش، محسن کدیور)، انتشارات سلام، ۱۳۷۸، ۱۰۳ صفحه.
- مأخذ شناسی علوم عقلی، با همکاری محمد نوری، ۳ جلد، انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۹، ۳۴۱۸ صفحه.
- [کتاب تشویق شده در رشته فلسفه در نوزدهمین دوره کتاب سال، ۱۳۸۰]
- دغدغه‌های حکومت دینی، نشرنی، ۱۳۷۹، ۸۸۳ صفحه؛ چاپ دوم، نشرنی، ۱۳۷۹.
- سنت و سکولاریسم، با همکاری عبدالکریم سروش، محمد مجتهد شبستری و مصطفی ملکیان؛ انتشارات صراط، ۱۳۸۱.
- سیاست نامه خراسانی (قطعات سیاسی در آثار آخوند ملا محمد کاظم خراسانی صاحب کفایه)، مجموعه منابع پیشگامان اسلام سیاسی در ایران معاصر (۱)، انتشارات کویر، ۱۳۸۵، ۴۲۳ صفحه، چاپ دوم: ۱۳۸۷.

- عضو شورای علمی کمیته پژوهش ستاد بزرگداشت یکصدمین سالگرد انقلاب مشروطیت/ ۸۴-۱۳۸۲.
- عضو شورای علمی گروه علمی همایش حکمت و عرفان شیراز (از قرن ۷ تا ۹ هجری قمری)، از خرداد ۱۳۸۶.

- عضو شورای علمی تحقیق و تصحیح علمی انتقادی مجموعه آثار فلسفی- حکمی ابن سینا، از تیر ۱۳۸۶.

کتاب منتشر شده

- نظریه‌های دولت در فقه شیعه، اندیشه سیاسی در اسلام (۱)؛ نشرنی، ۱۳۷۶، ۲۲۳ صفحه، چاپ ششم، نشرنی، ۱۳۸۳.
- ترجمه عربی: نظریات الحکم فی الفقه الشیعی (بحوث فی ولایة الفقیه)، بیروت، دارالجدید، ۲۰۰۰ میلادی، ۲۰۶ صفحه.
- دفتر عقل، انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۷، ۴۸۳

برخی از انحرافات و تشکیکات هوچی گرانه‌ی محسن کدیور نسبت به اعتقادات دینی

سابق نکرده اند.»
 محسن کدیور، رک: آزادی یا توطئه، ص ۶۲، به نقل از روزنامه
 خرداد، بهمن ماه ۱۳۷۷

«کدیور در سخنرانی تحت عنوان «بازخوانی امامت در
 پرتو نهضت حسینی» این قرائت انحرافی از امامت را
 تئوریزه می کند که امامت در اسلام بر چهار چیز: ۱-
 عصمت، ۲- علم غیب، ۳- نصب الهی، ۴- نصب از جانب
 پیامبر (ص) توقف ندارد»

روزنامه شرق، ۱۴/۱۲/۸۴

«یک زمانی مردم می گفتند چون عیسی (ع) این سخن
 را گفته پس درست است اما امروز عیسی که سهل است
 خود خدا هم اگر حرفی بزند و آن حرف با عقل مردم
 منطبق نباشد نخواهند پذیرفت. امروز خدا در جامعه هیچ
 کاره است. همه کاره مردمند.»

سلسله مباحث پژوهش های قرآنی دانشکده فنی دانشگاه

تهران در سال ۷۹

حکومت پیشنهاد نداده است؛ نحوه حکومت را مردم
 تعیین می کنند، چون اصل حکومت یک امر عقلانی
 است، نه دینی.»

روزنامه خرداد، ۱۸/۹/۷۷

«معصومین (ع) فقط در کلیات و اصول اسوه اند، نه
 در فروع و جزئیات.»

ماهنامه کیان، بهمن ۷۷

«انقلاب اسلامی، در دیندار کردن مردم، کارنامه
 درخشانی ندارد، مردم در عمل هیچ فرقی با زمان

«اِتمه (ع) از دو ویژگی علم غیب و عصمت، برخوردار
 بودند، اما فقیه هیچ کدام از این دو را ندارد، لذا وجوب
 تبعیت ندارد و جامعه هم راهی جز رجوع به عقل
 جمعی ندارد. هیچ الگویی در زمان غیبت برای اداره
 جامعه در دست نداریم.»

ماهنامه کیان، بهمن ۷۷

«دین حکومت ندارد هیچ روشی را برای نحوه

تاریخچه چهارم

عطاءالله مهاجرانی

در یک نگاه!!!

- ۵: مسئول اخبار و اطلاعات در کمیسیون دفاع
۶: رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در
پاکستان (۶۴-۱۳۶۳)
۷: معاون نخست وزیر در امور حقوقی و پارلمانی
(۶۸-۱۳۶۴)
۸: معاون رئیس جمهور در امور حقوقی و
پارلمانی (۷۶-۱۳۶۸)
۹: رئیس کمیته حمایت از انقلاب فلسطین (۷۲-
۱۳۶۹)
۱۰: معاون فرهنگی-اجتماعی مرکز تحقیقات
استراتژیک (۷۲-۱۳۷۰)
۱۱: عضو هیات امنای مؤسسه فارابی (۷۲-
۱۳۶۸)
۱۲: عضو هیات امنای خبرگزاری جمهوری
اسلامی ایران (۷۲-۱۳۶۸)
۱۳: عضو هیات امنای دانشگاه های جنوب
(شروع از سال ۱۳۷۱)

دانشگاه تربیت مدرس بود.

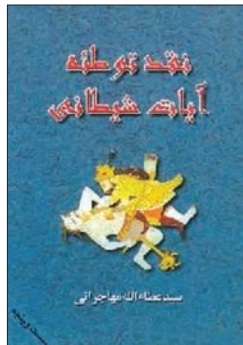
فعالیت های فرهنگی - مطبوعاتی

- ۱: همکاری با روزنامه اطلاعات: شروع از سال
۱۳۶۰
۲: سردبیر فصلنامه راهبرد: از سال ۱۳۷۰ تا
۱۳۷۵
۳: مدیر مسئول هفته نامه بهمن: از سال ۱۳۷۳
تا ۱۳۷۵
۴: مدیر مسئول ماهنامه گزارش گفتگو: شروع
از سال ۱۳۸۱

فعالیت های سیاسی - اجتماعی

- ۱: نماینده ی دور اول مجلس شورای اسلامی
(۱۳۶۳-۱۳۵۹)
۲: عضو هیأت رئیسه دائمی و موقتی
۳: رئیس کمیسیون بازرگانی
۴: نائب رئیس کمیسیون امور خارجه

در سال ۱۹۵۴ میلادی (مرداد ۱۳۳۳) و در
روستای مهاجران از توابع شازند در استان مرکزی
متولد شد. تحصیلات عالی خود را در رشته تاریخ
در دانشگاه های اصفهان (کارشناسی)، شیراز
(کارشناسی ارشد) و تهران (دکترای پی گرفت.
همسر او جمیله کدیور و نیز برادر زنش محسن
کدیور از فعالان سیاسی اند.
او در نخستین مجلس پس از انقلاب اسلامی
بهمن ۱۳۵۷ نماینده شیراز در مجلس بود. او
معاون رئیس جمهور در دولت هاشمی رفسنجانی
و وزیر فرهنگ و ارشاد در دوره اول دولت محمد
خاتمی بود که به دلیل تساهل و تسامح در
عرضه فرهنگ استعفا داد. از چهره های تأثیرگذار
در شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی است
و روابط نزدیکی با غلامحسین کرباسچی شهردار
سابق تهران دارد. وی پیش از فرار به خارج از
کشور عضو هیئت علمی دانشکده علوم انسانی

انقلاب اسلامی در زمانی که مهاجرانی، تولید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را عهده دار بود، روزگار بسیار سخت و محنت باری را سپری کرد. ایمان دینی مردم و خصوصاً جوانان در این دوره به شدت در معرض آسیب جدی قرار گرفت، ارزش های دینی و انقلابی ملت، بی مهابا مورد حمله و تاخت و تاز عناصر ضدانقلاب، لائیک و سکولار واقع شد. صاحبان جراید و طرفداران امریکا نیز از اینکه پیشکشوت طرح سازش را در مسئولیت حساس ترین وزارتخانه می دیدند، بی اندازه خشنود بودند و انصافاً هم طرفین در این باب چیزی کم نگذاشتند. (۲)

متأسفانه وزارت ارشاد در دوره مسئولیت آقای مهاجرانی بعنوان مهم ترین نهاد دولتی که قدرت و امکانات برخورد و جلوگیری از هجوم مطبوعاتی عصر اصلاحات را داشت، بنا را بر دوستی با

پاسخ به مهاجرانی، پس از توصیه به ملت خصوصاً نویسندگان و صاحب نظران به خویشتن داری از برخوردهای غیرمنطقی نسبت به نظر مخالف، فرمودند: «من معتقدم، آن کسانی که فکر می کنند ما باید با رأس استکبار، یعنی امریکا مذاکره کنیم یا دچار ساده لوحی هستیم یا مرعوبند.» (۱) «مهاجرانی پس از پیشنهاد مذاکره، به عنصری منزوی و مطرود بدل گشت و به رغم قولی که داده بود، هرگز مجال آن را نیافت تا از خجالت منتقدین خویش بدر آید، تا آنکه برق دوم خرداد در فضای سیاسی کشور ناگهان جهید. با رویداد دوم خرداد، مهاجرانی همچون بسیاری از اشخاص و جریان هایی که به دلایل مختلف و عمدتاً ناسازگاری با مبانی و اصول ارزشی تبیین شده از سوی امام و رهبری، به حاشیه رانده شده بودند؛ مجدداً احیا شد و در میانه میدان فرهنگ و سیاست قرار گرفت.

نخستین گام را در کژراهه مذاکره مستقیم با امریکا، عطاءاله مهاجرانی در حالیکه تنها ۱۱ ماه از رحلت جانگداز حضرت امام گذشته بود، برداشت. وی در آن زمان، معاونت ریاست جمهور و ریاست کمیسیون فرهنگی- اجتماعی شورای عالی امنیت ملی را برعهده داشت. رهبر معظم انقلاب در پاسخ به مهاجرانی، پس از توصیه به ملت خصوصاً نویسندگان و صاحب نظران به خویشتن داری از برخوردهای غیرمنطقی نسبت به نظر مخالف، فرمودند: «من معتقدم، آن کسانی که فکر می کنند ما باید با رأس استکبار، یعنی امریکا مذاکره کنیم یا دچار ساده لوحی هستیم یا مرعوبند ...»

- ۱۴ : عضو هیات علمی مرکز دایره المعارف بزرگ اسلامی (شروع از سال ۱۳۷۲)
- ۱۵ : عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس (شروع از سال ۱۳۶۹)
- ۱۶ : وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی (۷۹-۱۳۷۶)
- ۱۷ : سخنگوی دولت (۷۹-۱۳۷۶)
- ۱۸ : مشاور رئیس جمهور و رئیس مرکز بین المللی گفتگوی تمدن ها (۸۲-۱۳۷۹)

تألیفات

- ۱ : نقد توطئه آیات شیطانی
- ۲ : گزند باد
- ۳ : پیام آور عاشورا
- ۴ : حماسه فردوسی
- ۵ : انقلاب عاشورا
- ۶ : افسانه نیما
- ۷ : سلمان فارسی
- ۸ : استیضاح
- ۹ : حکایت همچنان باقیست ...
- ۱۰ : قرائت های دینی
- ۱۱ : فلسطینی ها
- ۱۲ : بهشت خاکستری
- ۱۳ : اسلام و غرب
- ۱۴ : سهراب کشان
- ۱۵ : برف
- ۱۶ : میناگران

هم چنین سه کتاب وی به زبان عربی و دو کتاب به زبان انگلیسی ترجمه شده است.

نخستین گام را در کژراهه مذاکره مستقیم با امریکا، عطاءاله مهاجرانی در حالیکه تنها ۱۱ ماه از رحلت جانگداز حضرت امام گذشته بود، برداشت. وی در آن زمان، معاونت ریاست جمهور و ریاست کمیسیون فرهنگی- اجتماعی شورای عالی امنیت ملی را برعهده داشت. رهبر معظم انقلاب در

سر مسائل مختلفی با هم درگیر شدند. جنگ بین اسلام و کفر نبود. درگیری میان دو کشور اسلامی بود که نمی بایست اتفاق بیفتد. زمانی که رخ داد، بایست در نخستین مراحل آن را خاموش کرد. اما برادر کشی بود که به راه افتاد. منتهی ما این را ایدئولوژیک کردیم و گفتیم جنگ اسلام و کفر است، تا جبهه ی کفر نابود نشود، ما نمی پذیریم."

روزنامه اعتماد، ۸۱/۵/۲۲، ص ۵

وقتی وزیر وقت ارشاد در برابر عکس العمل های غیرتمندانه مراجع، علما و مردم نسبت به توهین کنندگان به ائمه اطهار در کمال تعجب، هشدار دهندگان را مورد شتمات قرار داده و با این کار دست حمله کنندگان به مقدسات را باز می گذاشت، از زیر دستان وزیر ارشاد و معاونت های مربوطه چه انتظاری باید داشت؟

متأسفانه در سال هایی که مطبوعات کشور به محل امن قانون شکنان تبدیل شده بود، وزارت ارشاد به جای برخورد و سالم سازی این فضای آلوده، بدلیل آلودگی سیاسی خود، دائماً به حمایت از آنان می پرداخت. بعنوان نمونه، یکی دیگر از موارد حمایت مهاجرانی سکولار از مطبوعات متخلف به برخورد با روزنامه سلام بر می گردد. به یاد داریم که در تاریخ ۱۷ تیر ماه ۱۳۷۸ با شکایت وزارت اطلاعات، روزنامه

زمان وزارت او بود که در روزنامه های زنجیره ای و به یمن تساهل و تسامح دولت اصلاحات به صورت علنی تئوریزه شد.

در شرایط تلخ آن روز رهبر انقلاب طی سخنانی در نماز جمعه ناگفته هایی را با مردم در میان گذاشتند. ایشان فرمودند: "من قلباً از بعضی پدیده هایی که در کشور هست رنج می برم. من نمی خواهم آنچه را که برای من رنج آور است با افکار عمومی مطرح کنم؛ اما این نکته که آن روز گفتم داستان غم انگیزی است، حقیقتاً هم همین طور است..."

متأسفانه همان دشمنی که به وسیله تبلیغات خود همتش این بود که افکار عمومی یک کشور را به سمتی متوجه کند، امروز به جای رادیوها آمده در داخل کشور ما پایگاه زده است. بعضی از این مطبوعات که امروز هستند، پایگاه های دشمنند."

آن روز مهاجرانی به دفاع از روزنامه هایی پرداخت که رهبری از آن با عنوان پایگاه دشمن یاد کرده بود و در واقع تریبون های تبیین انحرافات فکری تجدیدنظر طلبان به شمار می آمد. **مهاجرانی حتی با صراحت تمام گفت: "من معتقدم هیچ روزنامه ای را که در کشور می شناسیم نمی شود گفت پایگاه دشمن."** و این البته مهر تاییدی بود بر اندیشه های باطلی که مهاجرانی رسالت بستر سازی برای ترویجشان را عهده دار شده بود.

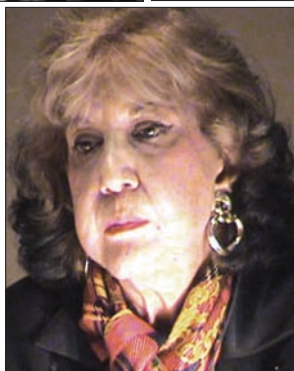
انحطاط در افکار وزیر ارشاد دولت اول خاتمی به آنجا رسید که وی پس از مدتی، رشادت ها و جانبازی های ملت سرافراز ایران در دوره ی دفاع مقدس را زیر سؤال برد. مهاجرانی که بر مسند ریاست مرکز گفتگوی تمدن ها تکیه زده بود، گفت:

- "جنگ با عراق ایدئولوژیک نبود. دو کشور اسلامی

انحطاط در افکار وزیر ارشاد دولت اول خاتمی به آنجا رسید که وی پس از مدتی، رشادت ها و جانبازی های ملت سرافراز ایران در دوره ی دفاع مقدس را زیر سؤال برد. مهاجرانی که بر مسند ریاست مرکز گفتگوی تمدن ها تکیه زده بود، گفت: "جنگ با عراق ایدئولوژیک نبود. دو کشور اسلامی سر مسائل مختلفی با هم درگیر شدند. جنگ بین اسلام و کفر نبود. درگیری میان دو کشور اسلامی بود که نمی بایست اتفاق بیفتد. زمانی که رخ داد، بایست در نخستین مراحل آن را خاموش کرد. اما برادر کشی بود که به راه افتاد. منتهی ما این را ایدئولوژیک کردیم و گفتیم جنگ اسلام و کفر است، تا جبهه ی کفر نابود نشود، ما نمی پذیریم."

دشمنان نظام نهاد و از همان ابتدا به سوژه مناسبی برای برنامه ریزی دشمن تبدیل شد و در این گذر با توجه به روحیه حاکم بر مدیریت آن، هرچه تذکر و هشدار مسئولان تیزبین نظام بیشتر می شد، لجاجت و روی گردانی تیم حاکم بر وزارت ارشاد نیز افزون می گشت و همین امر سبب شد تا وزارت ارشاد، نه تنها از تخلفات مطبوعاتی پایگاه های دشمن چشم پوشی کند، بلکه به هر شکل ممکن، حمایت از آنان و توجیه رفتار شرنگ آلودشان را در دستور کار خود قرار دهد.

مهاجرانی اگر چه مثل دیگر نویسندگان بیانیه چهره ای عمیق و با عقبه نظری قوی نبوده و نیست؛ اما مواضع و عملکردش طی این سالها گواهی است بر اینکه او نیز در همین سلک قرار دارد. اندیشه هایی از این دست در

(برادر زن اولش)، عبدالعلی بازرگان، اکبر گنجی و عبدالکریم سروس به عنوان اعضاء اطاق فکر جنبش سبز در خارج از ایران، در مصاحبه ای با شبکه بی بی سی فارسی تشکیل این اطاق فکر را به ابوذرا میرحسین موسوی تشبیه کرده و بیانیه این چند نفر را بیان خواست های غیر قابل بیان شخص موسوی بیان کرده است.

مهاجرانی همچنین گفت: «ما بر نقش آقایان موسوی و کروبی و خاتمی در ایران تاکید داریم. از سوی دیگر آنها ملاحظات و معذوراتی دارند. از این رو ما توجه داشتیم که مبادا در میان بدنه و رهبری جنبش فاصله ایجاد شود. تفاوت بیانیه ما و بیانیه مهندس موسوی برای پر کردن چنین فاصله ای است، مثل فاصله موضع گیری ابوذرا و امام علی. این فاصله از این رو بود که امام علی به دلایل و عللی خاموش بود اما ابوذرا فریاد می زد و امام علی در وصف او گفت ابوذرا صادق ترین انسان زمانه است.»

نظام دینی هدف گیرند.

یکی دیگر از اقدامات ضد انقلابی عطاءاله مهاجرانی، احیای کانون نویسندگان در اواخر سال ۱۳۷۷ بود که به فعال کردن معاندین انجامید. کانونی که هیچ گاه التزام عملی خود را نسبت به قانون اساسی اعلام نکرده است. متأسفانه با مساعدت وزیر وقت ارشاد، این کانون منحل، پس از بیست سال مجدداً رسمیت یافت و اشخاصی نظیر سیمین بهبهانی - ترانه سرای مبتدل قبل از انقلاب -، شیرین عبادی، مهرانگیز کار، شهلا لاهیجی بعنوان اعضای اصلی و علی البدل انتخاب شدند. البته با توجه به سرگذشت و عملکرد اعضای این کانون، ناگفته پیداست که این افراد عمدتاً دارای مفاسد اخلاقی بوده و هدفشان از دخالت در سیاست و سر دادن شعار آزادی؛ استحاله فرهنگی، ابتذال جنسی و بی بند و باری بود. عطاءاله مهاجرانی در انتخابات دهم ریاست جمهوری از حامیان خارج نشین مهدی کروبی بوده است.

وی پس از صدور بیانیه خود و محسن کدیور

سلام به جرم انتشار اسناد محرمانه توسط دادگاه ویژه روحانیت توقیف شد. اما در برابر این اقدام غیرقانونی روزنامه سلام، عطاءاله مهاجرانی، بجای توییح متخلف، به دفاع از آن سخنی گفت که تیتراژ اول برخی از همین روزنامه های جنجال آفرین و غوغاسالار شد:

«من گمان می کنم کاری که روزنامه سلام کرد، شایسته ی جایزه بود نه توقیف.»

روزنامه صبح امروز، ۷۸/۵/۲۴

بیانیه های وزارت ارشاد در حمایت از روزنامه های متخلفی که به حکم مراجع ذیصلاح توقیف شده اند و ظاهر شدن وزیر ارشاد بعنوان سخنگوی دولت در مقابل دیدگان افکار عمومی در رسانه ها و دفاع از مطبوعات متخلف، پس از تعطیلی این روزنامه ها و هم چنین اختصاص بخشی از اموال بیت المال برای حمایت از آنها، باعث شد تا برنامه ریزان و نویسندگان روزنامه های زنجیره ای، جری تر شوند و مقدسات اسلامی و احکام الهی را با هدف تشکیک و متزلزل کردن ایمان مردم و در نهایت براندازی

چند نمونه از انحرافات عطاءاله مهاجرانی نسبت به اعتقادات

موارد اشاعه ی فحشاست.

روزنامه صبح امروز، ۷۸/۷/۵

«مدت هاست خشونت و بلکه صراحتاً می توان گفت آدم کشی تقدیس و تشویق می شود. با اشاره و کنایه افرادی نشانه گرفته می شوند و کار آنان در قلمرو اندیشه و فرهنگ و مشخصاً مطبوعات، فتنه اشد از قتل معرفی می شود. آیا این فضا سازی ها، مشروعیت بخشیدن به خشونت، نیست؟ وقتی سرانجامی مثل ترور حجازیان را در پیش رو دارد، نمی خواهد از آفرینش انگیزه ترور دست بردارد؟»

روزنامه صبح امروز، ۷۸/۱۲/۲۴، ص ۲

«وقتی پیامبر اولوالعزمی چون ابراهیم در مورد معاد این چنین شک می کند که به خدا می گوید: «به من نشان بده» چطور جوانان ما مجاز نباشند، در مورد همه مسائل سؤال کنند؟»

روزنامه آریا، ۷۸/۹/۱۸، ص ۲

«نظریه غیرت دینی ویران کننده اندیشه و فرهنگ و تمدن است.»

روزنامه آریا، ۷۹/۱/۱۶

«رقص را نباید همواره ناپسند دانست.»

نشاط، ۷۸/۶/۱

«برخورد با توهین کنندگان به مقدسات، خود منجر به اشاعه توهین می شود و از

منابع:

۱. محمدتقی کرامتی، وسوسه شیطان بزرگ: جریان شناسی فعالان رابطه با امریکا از دولت موقت تا دولت اصلاحات، قم: همای غدیر، ۱۳۸۳، صص ۱۵۴-۱۴۹
۲. مقام معظم رهبری پس از ماجرای غمبار اهانت برخی از مطبوعات به ساحت مقدس امام زمان (عج) که معلول سیاست تساهل و تسامح آقای مهاجرانی در عرصه فرهنگی کشور بود با صراحت تمام فرمودند: «من از ایشان و نوع عملکردشان در وزارت ارشاد هیچ رضایتی ندارم ... بارها گفته ام وزارت ارشاد در این دو سال که ایشان در رأس کار هستند، هیچ کار اسلامی بعنوان اسلامی نکرده. این اولین اعتراض من است.» (مقام معظم رهبری در دیدار با شورای عالی انقلاب فرهنگی: ۷۸/۱۰/۲۴)

مهاجرانی بعد از کناره گیری از وزارت ارشاد به مرکز گفت و گوی تمدن ها رفت تا در آنجا دموکراسی و مردمسالاری و حقوق بشر را ترویج کند اما چندی نگذشت که ازدواج متعدد وی با چند زن مسلمان و شکایت از او موجب خروجش از کشور شد.

تبارشناسی عبدالعلی بازرگان !!

مهندس عبدالعلی بازرگان متولد ۱۳۳۲ در تهران، دومین فرزند از پنج فرزند مهندس مهدی بازرگان و دارای همسر و سه فرزند می باشد. وی فوق لیسانس معماری خود را از دانشگاه شهید بهشتی تهران اخذ کرده است.
بازرگان هم اکنون در منطقه Orange County کالیفرنیا اقامت و به کار ساختمانی و تدریس در مراکز اسلامی ایمان (Los Angeles)، ابن سینا (Orange County)،

Green Unison
اتحاد سبز

در حال غرق شدن میباشد
منتظر باش...

سوابق کاری

- ۱: مشاورت معماری در طرح نظارت و اجرای پروژه های ساختمانی در دفتر شخصی
- ۲: مشاورت معماری در بنیاد صنعتی ایران و Re Group شرکت های مهندسی مشاور برمک، رضی، یاد، طرح و کاوش در بخش های خصوصی و دولتی

سوابق فرهنگی

- ۱: سردبیری روزنامه میزان در سال ۱۳۵۸
- ۲: صاحب امتیاز و مدیر مسئول فصلنامه فرا راه در سال ۱۳۸۰
- ۳: همکاری قلمی با مطبوعات زنجیره ای دوران اصلاحات (۸۱-۸۰)
- ۴: عضو هیئت مدیره بنیاد فرهنگی مهندس مهدی بازرگان از سال ۱۳۷۵ به بعد

سوابق سیاسی

- ۱: عضویت در سازمان جوانان جبهه ملی (در دوران دبیرستان) ۴۱-۱۳۳۹
- ۲: عضویت در شورای مرکزی و دفتر سیاسی نهضت آزادی ایران از سال ۱۳۵۵ به بعد
- ۳: عضویت در شورای مرکزی جنبش مسلمانان مبارز در سال های ۵۷-۱۳۵۶
- ۴: عضویت در شورای مرکزی جمعیت دفاع از آزادی و حاکمیت ملت در سال های ۷۹-۱۳۷۷
- ۵: محکومیت و زندانی:
- الف: چهار ماه محکومیت در دادستانی ارتش در سال ۱۳۵۲
- ب: دو سال محکومیت در دادگاه انقلاب در سال های ۷۰-۱۳۶۹

سوابق دینی

- ۱: عضو هیئت مؤسس انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۴۸-۱۳۴۱
- ۲: عضو شورای مرکزی انجمن اسلامی مهندسی ۱۳۴۸ تاکنون
- ۳: همکاری با دکتر علی شریعتی در برنامه های حسینیه ارشاد ۱۳۴۹-۱۳۵۲
- ۴: تألیف ۱۹ جلد کتاب و مقالات تحقیقی متعدد درباره ی قرآن و اسلام از سال ۱۳۵۶ تاکنون
- ۵: سخنرانی در محافل مختلف دینی و دانشگاه های مختلف ایران و مراکز فرهنگی و اسلامی خارج از ایران
- ۶: شرکت در سمینارها و کنفرانس های بین المللی در قبرس، آلمان، فرانسه، هلند، اتریش و آمریکا

کتاب های چاپ شده در ایران

- ۱: کلماتی از قرآن (۱۳۵۸)
- ۲: شرحی بر دعای کمیل (۱۳۵۸)
- ۳: اخلاق اسلامی در روابط سیاسی (۱۳۵۹)

وی در هجدهم های برنامه ریزی شده ی دهه هفتاد نسبت به احکام دینی و اصول اساسی انقلاب اسلامی در کنار امثال سروس، از روش فحاشی و بدگویی بهره می برد. به نمونه ای از آن توجه کنید: "نظریات شخصی متولیان مذهبی و بدعت گذاری های آنان، منشأ گمراهی مردم است. این بخاطر پیروی رهبران دینی از هوی و هوس است."

توحید (San Jose)، و مراکز اسلامی شمال کالیفرنیا (Oakland) و بصورت ادواری در برخی مراکز اسلامی ایرانیان در آمریکا اشتغال دارد.

عبدالعلی بازرگان شریک اقتصادی سال های قبل از انقلاب میرحسین موسوی است که به همراه آلاپوش، سه عضو هیئت مدیره شرکت سمرقند را تشکیل می دادند و پس از انقلاب نیز انتشارات قلم را با هم اداره می کردند.

بازرگان داماد حسینی طباطبایی است. حسینی طباطبایی فردی است که به گرایش های وهابی در تهران شهرت دارد. برگزاری نماز جمعه فرقه ای جدید با گرایش های وهابی از جمله اقدامات ضدانگلیسی حسینی طباطبایی در تهران بود که برخی می گویند هنوز نیز این فعالیت ها ادامه دارد.

بازرگان در اندیشه های شیعی خدشه وارد کرده و دارای گرایش های شبه وهابی هم است. او مواضع خود را پس از یک سلسله بحث در اوایل دهه ۷۰ به صراحت اعلام کرد.

عبدالعلی بازرگان در نامه ای به مقام معظم رهبری در ارتباط با پیامدهای اعلام نتایج انتخابات ریاست جمهوری ایران (۱۳۸۸) می نویسد: «جناب آقای خامنه ای اینک متأسفانه میان شما و بخش عظیمی از ملت فاصله ای عمیق افتاده که در صورت لجاجت و بی اعتنایی به حقوق مردم، می رود خدای ناکرده به جنگی داخلی و برادر کشی بدل شود. آثار چنین فتنه ای که تا بد برپیشانی عاملان آن باقی می ماند نام نیکویی از شما باقی نمی گذارد.»

«نظام قرون وسطایی ولایت فقیه اینک نزد اکثریت ملت مرده است. آقای خامنه ای میلیون ها ایرانی صلاحیت رهبری تان را انکار می کنند... شما مسئول جنگ داخلی و برادر کشی هستید...»

«جناب آقای خامنه ای، میلیون ها ایرانی آزاده، به حق یا باطل، شما را در حوادث اخیر به خاطر حمایت بی دریغتان از رئیس جمهور و تقلب آشکار انتخاباتی همکاران او، عامل اصلی تشنج و کشتارهای دانند و سیاست های یک طرفه و استبدادی شما را محکوم و عدالت و صلاحیت رهبری تان را انکار می کنند.»

«اختلاف میان مقام رهبری و ملت، امری بسیار طبیعی و عادی در سایر کشورهاست، در نظام ولایت فقیه، همواره این مردم هستند که صغیر و مهجور و محتاج سرپرستی هستند و حق همیشه با رهبری است و نظر او "فصل الخطاب" و "حکم حکومتی" اش حذف کننده هر حرکت فکری است.»

«کشتارهای فجیعی که در برخورد با دانشجویان و یا در تظاهرات مسالمت آمیز خیابانی در حوادث اخیر توسط نیروهای تحت فرمان مستقیم و غیر مستقیم شما رخ داده است، تماماً حکایت از عزم راسخ آن مقام در قلع و قمع مخالفینی می کند که جز تجدید انتخابات مهندسی شده در خواست دیگری ندارند. گویا فدا شدن هزاران نفر برای به کرسی نشاندن تصمیم رهبری و نادیده گرفتن میلیونها درخواست منطقی اهمیتی در نظام ولایتی شما ندارد!؟»

پایه های اقتدار و مشروعیت در یک نظام سیاسی
 b: Answer to Pope Benedict Speech
 About Islam

پاسخ به سخنرانی پاپ بندیکت درباره اسلام
 c: The Qur'an and Violence

قرآن و خشونت
 d: Mohammad and America

محمد و امریکا
 e: Response to Jihad at the heart of
 Islam

پاسخ به جهاد در قلب اسلام
 f: Secrets and Mysteries of Ramathan

رمز و رازهای رمضان
 g: Meaning and Significance of Prayers
 in Quran

معنا و مفهوم نماز در قرآن
 h: An Islamic Perspective of September
 ۱۱th

چشم انداز اسلامی به ۱۱ سپتامبر
 i: Rights of Women in Islam

همچنین فایل های سخنرانی عبدالعلی بازرگان
 پیرامون موضوعاتی چون اسلام شناسی، شخصیت
 های اجتماعی، پیامبر و امامان و ... از اینترنت قابل
 دریافت است.

وی در هجمه های برنامه ریزی شده ی دهه هفتاد
 نسبت به احکام دینی و اصول اساسی انقلاب اسلامی
 در کنار امثال سروش، از روش فحاشی و بدگویی بهره
 می برد. به نمونه ای از آن توجه کنید:

"نظریات شخصی متولیان مذهبی و بدعت گذاری
 های آنان، منشأ گمراهی مردم است. این بخاطر
 پیروی رهبران دینی از هوی و هوس است."

روزنامه توس، شهریور ۷۷

۱۸: بعثت و راه سبز

۱۹: خیری در شر

۲۰: نامه سرگشاده به رهبری

۲۱: احکام اسلامی و مقتضیات زمانه

۲۲: آیا علم الزاماً ایمان آفرین است؟

۲۳: آیت آب

۲۴: عقل خود بنیاد و عقل خدا بنیاد

۲۵: قرآن، کندوکاوی در مفهوم قرائت

۲۶: آیینیه ای در برابر دنیای ۱/۴ میلیاردی مسلمان

۲۷: خدا در برابر علم (اقتباسی از مجله تایم)

۲۸: گرانی نان، ارزانی جان

۲۹: چرا و چگونه عقب افتادیم؟

۳۰: آیا امام حسین دشمن ایرانیان بود؟

۳۱: ربطی به اسلام ندارد (در دفاع از هاشم
 آعاجری)

۳۲: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۳۳: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۳۴: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۳۵: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۳۶: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۳۷: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۳۸: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۳۹: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۴۰: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۴۱: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۴۲: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۴۳: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۴۴: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۴۵: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۴۶: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۴۷: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۴۸: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۴۹: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۵۰: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۵۱: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۵۲: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۵۳: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۵۴: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۵۵: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۵۶: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۵۷: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۵۸: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۵۹: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۶۰: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۶۱: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۶۲: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۶۳: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۶۴: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۶۵: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۶۶: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۶۷: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۶۸: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۶۹: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۷۰: طنز تلخ زمانه (پاسخ به ابراهیم نبوی)

۴: شورا و بیعت؛ حاکمیت خدا در حکومت مردم

(۱۳۵۹)

۵: اختلاف در امت واحد (۱۳۶۰)

۶: بعثت در اجتماع (۱۳۶۰)

۷: اسماء الحسنی (۱۳۶۰)

۸: آزادی در قرآن (۱۳۶۱)

۹: انسان کامل (۱۳۶۵)

۱۰: آزادی در نهج البلاغه (۱۳۶۷)

۱۱: نظم قرآن (۴ جلدی) (۱۳۷۱)

۱۲: متدولوژی تدبیر در قرآن (۱۳۷۳)

۱۳: حروف مقطعه در قرآن (۱۳۷۵)

۱۴: دستی از دور بر آتش مطبوعات (۱۳۸۲)

۱۵: خاطراتی از پیشگامان (۱۳۸۲)

۱۶: در بستر اصلاحات و نوگرایی دینی (۱۳۸۲)

مقالات تهیه شده در امریکا

به زبان فارسی

- ۱: رهبر جنبش سبز کیست؟
- ۲: شرم الشیخ
- ۳: در سوگ سنگریان حقوق مخالفین
- ۴: چشم فتنه
- ۵: عید قربان و انقلاب ارتجاعی!
- ۶: گوساله سامری؛ نماد بازتولید استبداد و ارتجاع
- ۷: آخوند درباری (در سه قسمت)
- ۸: حجاب
- ۹: قلاده رهاشدگان؟!
- ۱۰: روز عزا و انتظار
- ۱۱: رمضان، سبز؟!
- ۱۲: وقتی روابط ملت و رهبری تیره می شود.
- ۱۳: شب هاب قدر و تقدیر، شمع و شهادت؟!
- ۱۴: پیام امید به روشنفکر مسئول
- ۱۵: برادر ... چرا برادر کشی؟
- ۱۶: موریانه ی مرگ حکومت ها
- ۱۷: طاغوت شاخ و دم ندارد ...!

